

פרשת וישלח

ויזרח לו השמש כאשר עבר את פנואל והוא צולע על ירכו (לב, לב)

רבתינו (בזוה"ק דף קע:): אמרו, זהו רמז, שהרי בעוד ישראל בגלות וסובלים כאבים וצער וכמה רעות, אז יאיר להם היום ויגיע להם המנוחה ואז יתבוננו וירגישו בעצמם מכל הרעות והצרות שסבלו ויתפלאו עליהם. בשביל כך כתוב "ויזרח לו השמש" שהוא זמן המנוחה, ואז הוא צולע וגו' יכאב על שעבר עליו. עכ"ד הזוהר. וכללות הלקח: כי בעוד שסבלנו בגלות לא הרגשנו הצער, וכאשר יגיע עת המנוחה אז נתפלא ואז נרגיש בצער.

ובאמת צריך להבין, וכי בעת הצרות בגלות לא הרגשנו בצרות ההם, הלא צרה, צרה היא, ובודאי אנו מרגישים בהן היטב, ומה איפא כונת הזוה"ק בזה.

אמנם, הלא אנו רואים בחוש שאכן באופן פיזי טבעי כך הוא. לדוגמא, אדם הנושא משאות כבדים הלך ושוב, לא מרגיש כאב בשעת העבודה עדי ערב. ובהגיע אל ביתו ונח מעט, פתאום תוקפו כאבי גב. וזה כפלא מדוע לא חש זאת בעודו נושא המשא ביום. אכן, כך היא המדה, כשמגיעים למצב "מנוחה" אז מרגישים הכובד למפרע.

הנה כי כן, כך הוא בסבל גלותינו בודאי כל צרה שחלפה על ראשנו וחשנו בבשרנו, היתה כואבת ומלאה דאגה, אך מכיון שהקב"ה נותן לנו "כח" לישא הצרה ההיא, לכך יש בכוחנו לעמוד מול הצרה ומתמודדים עמה, עד כי תחלוף לה. ואחרי אשר חלפה ועברה ברוך ה', אנו מסתכלים לאחור, ותמהים: היתכן, צרה כה גדולה וכה נשגבה, כיצד לא כרענו תחת משאה?? אבל התשובה לזה כי "עמו אנכי בצרה", הקב"ה נוטל חלק בכובד המשא והצרה, ונותן עוצמה ונותן לייעף כח עד כי יעבור זעם.

ובזה מובן הכלל שאמרו רבתינו (ראה שפ"א צו בשם רמב"ן) כי אין הקב"ה מביא נסיון לאדם אם לא יוכל לעמוד בו. והענין כי בתוככי הצרה "מוסווה" עזר האל. 'כי הוא יך וירפאנו' - הוא המכה והוא הרופא. ואולם אח"כ נאמר 'ויזרח לו השמש' - הגאולה בא תבוא ויאיר עלינו אור האל, וכמ"ש 'קומי אורי כי בא אורך וכבוד ה' עליך זרח'.

מקור: הרב אלעזר רז שליט"א